

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Satisfacție?

Sibiu, 3 Martie n.

Am primit Marți dela P. C. Sa părintele protosinel Roman R. Ciorogariu din Arad o telegramă, de cuprinsul următor: „In numele moralității publice cer reproducerea declarației mele din „Gazeta” și satisfacție pentru comentariu”. E vorba deci de cele cuprinse în primul articol din nostru din numărul penultim. La telegrama primită ne credem dator să răspundem P. C. Sale următoarele:

Ni se pare lucru foarte curios, întâi de toate, că ni se cere satisfacție din o parte, care nu a fost obicinuită, și nu e obicinuită să dea satisfacție. Preacuvioșia Sa e proprietarul, deci stăpânul „Tribunei” din Arad, în coloanele căreia a fost de nenumărate ori insultat în modul cel mai trivial înaltpreasfinția Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul nostru Ioan Mețianu. A aflat oare de bine părintele Ciorogariu odată măcar să dea capului bisericii noastre vre-o satisfacție pentru atacurile ce i s’au adresat totdeauna pe nedrept, în foaia al cărei stăpân este? Ori a primit altceineva, dintre cei mulți, terfeliti în coloanele ziarului al cărui stăpân este, vre-o satisfacție oarecare?!

Și nici nu înțelegem de altcui, că pentru ce am fi dator să dăm satisfacție Preacuvioșiei Sale? Noi am reprodus unele informații din „Gazeta” și am spus, că și în cazul, dacă așa s’au întâmplat lucrurile cu episcopia din Caransebeș cum ele sunt espuse în „Gazeta”, nu învinovățim pe nimeni, și nu condamnăm pe nimeni. Prin aceea ce s’a făcut, dacă s’a făcut, nu s’a săvârșit nici o crimă în contra bisericii noastre, ori în contra așezămintelor și autonomiei ei.

Va să zică, am apărut pe cei atacați de „Gazeta”. Am întregit însă cele spuse în „Gazeta” încă cu câteva informații, pe cari noi le

aveam. Informațiile acestea ale noastre sunt esate, autentice, și din ele nu retractăm nimica. *Le susținem în întregime lor.* Spuneam, anume, că știm, cum din Arad au fost trimise frunțășilor din dieceza Caransebeșului scrisori alarmante, că Escelența Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul nostru Ioan, a luat înțelegere, cu guvernul și cu domnul C. Burdia, ca să se calce autonomia bisericii gr. ort. române din patrie, și la Caransebeș să se trimită un administrator, numit din partea guvernului, care să facă apoi ordine în această dieceză.

Dar am spus, că nici cu privire la aceste scrisori nu facem complice pe P. C. Sa, părintele protosinel Roman R. Ciorogariu, și nici pe dl Dr. Nicolae Oncu, proprietarii „Tribunii”, pentru că îi țineam și îi ținem destul de cuminti, ca să nu dea crezământ unei scornituri atât de mârșave, lansată la multe zile după publicarea în ziarul nostru a rescriptului, prin care se aducea la cunoștință, că alegerea de episcop dela Caransebeș nu a fost întărită, și Mitropolitul nostru era recercat, să iee grabnice măsuri pentru efectuarea alegerii noi. Credeam și credem, că oameni cu judecată sănătoasă înțeleg, că atunci când ministrul ordonează în scris, să se facă nouă alegere la Caransebeș, nuse mai gândește să numească administrator pentru această dieceză, călcând legile pe cari e dator să le respecte. Și credeam și credem, că oameni, ca părintele Ciorogariu și Dr. Oncu, cunosc destul de bine pe Escelența Sa, Mitropolitul nostru, pentru a nu presupune nici pe un moment măcar, că ar fi în stare să dea mână de ajutor celor ce ar voi să se atingă de autonomia bisericii noastre!...

Nu am făcut deci complice pe P. C. Sa protosinelul Ciorogariu în lățirea svonului miserabil, și nici pe dl Dr. Oncu; dar am afirmat, că oamenii lor au scris scrisorile alarmante și le-au trimis frunțășilor din

dieceza Caransebeșului. Ce satisfacție deci, și pentru ce să dăm satisfacție P. C. Sale, pe care nu l’am învinovățit cu nimica, ci din contră, l’am scos din orice obligo? Satisfacția poate să și-o dea Preacuvioșia Sa singur, declarând în fața opiniei publice, că nu a avut nici o cunoștință despre scrisorile cu pricina, trimise în toate părțile diecesei Caransebeșului, și că acelea au fost scrise și trimise fără știrea P. C. Sale. Atunci lucrurile sunt în perfectă regulă. Așteptăm deci declarația Preacuvioșiei Sale, în acest înțeles, iar lămuririle trimise „Gazetei” le reproducem, după cum urmează:

Declarațiune.

Anonimul „Gazetei Transilvaniei” scrie în nr. 31, că „Ciorogariu a făcut vizită lui C. Burdia, oferindu-se de episcop. Putem dovedi, că R. Ciorogariu a fost gata să încheie pact cu Burdia, lăsându-i acestuia asigurată conducerea politică a graniței, cât va trăi dânsul”.

Grav de tot, nu-i așa? Dar iată cum stă treaba.

Pro primo. Eu în viața mea n’am călăsat pragul casei lui Burdia, nici în Caransebeș, nici aiurea, nici n’am avut înțâlnire cu dânsul. Peste tot eu n’am schimbat nici un cuvânt cu dl Burdia în chestia episcopiei din Caransebeș.

Pro secundo. Acum sunt doi ani de când inspecționase dl Dr. Iosif Siegescu institutul pedagogic din Arad, în calitate de comisar ministerial. După terminarea agendelor oficiale mă pomenii cu dl Siegescu și un prieten al meu în seminar, să-i ia actele. La plecare mă invită să-i însoțesc la gară, căci au să-mi spună ceva. Primii invitații și urcaram tustrei trăsură cu care veniseră. În trăsură spunea dl Siegescu, că neconfirmarea părintelui arhimandrit Musta este hotărâtă, și a căzut de acord cu prietenul meu, că numai mâna mea cea tare ar fi în stare să facă ordine în Caransebeș, dar trebuie să mă împac cu Burdia — supărat pe mine pentru atacurile din „Tribuna” — ca să nu facă opoziție la guvern. Burdia vrea să aibă pace și nu-mi cere nimic, decât să-i dau pace, căci i s’a urât de atâta luptă, el vrea să fie deputat, dar de deputat și așa se alege din propriile puteri, outare dignitar toate le-ar face. Amicul meu îi secunda, iar eu surprins de această ciudată intervenție, trăsăi din umeri și le zisei: treaba-i gîngășă, mă

voiu gândi. Cu aceasta ne despărțirăm de dl Siegescu, care plecă la Budapesta. Până aici se petrecură lucrurile între șase ochi. Cele ce urmează s’au petrecut între patru ochi.

Prietinul spunea, că nu este altă soluțiune pentru restabilirea ordinii în Caransebeș, decât să meargă un străin neangajat la certurile interne din Caransebeș. Dignitarul despre care era vorba este un... care toate le-ar face. În sfârșit, dacă Burdia nu cere nimio umilitor și păgubitor, de ce să nu stai de vorbă cu el? Deputația și așa nu depinde de episcop, căci doar nu episcopul dispune de mandatul deputăției din Caransebeș. Luoru, pe care și alt deputat național îmi spunea, fiind vorba de alt dignitar bisericesc. Așa ajunseserăm la conlusiunea, să vedem ce vrea Burdia, ca cel puțin să avem un punct de orientare în chestia episcopiei Caransebeșului. Amicul meu se încredea în iscusința mea, că nu voi cădea în cursă.

După această înțelegere întreba amicul meu pe dl Ionescu, că unde-i Burdia? Ce și-o fi scris amicul meu cu dl Ionescu nu știu, căci prietenul nu mi-arătat scrisoarea. Eu însumi n’am scris nici o iotă nimăru. Am aflat însă de la prieten, că Burdia mă așteaptă la Budapesta, dar nu m’am dus, căci văzui prin sită înainte de a intra în cursă, și așa spusei prietenului, că chestia să o consider de încheiată. Și comedia s’a finit.

Acest prieten a fost dl Vasile Goldiș.

Doi ani de zile s’a făcut orgii din pretinsul meu apetit la episcopie, ce n’are altă beză decât acest samsarlic al prietenului meu Goldiș, care a tăcut până acum. Și eu a trebuit să îndur toate împunsăturile limbilor veninoase, până veni odată pe față anonimul din nr. 31 cu crima mea cea mare, pentru care am fost asfșat în opinia publică ca o primejdie a bisericii și neamului românesc.

Iată crima mea. Numiți-o cum vreți. Eu mulțămesc lui Dumnezeu, că m’a dat rabdarea și suport urgia de doi ani, peste care am ajuns la această zi luminată pentru mine.

R. Ciorogariu.

Alegeri în România. Astăzi se încep în România alegerile pentru corpurile legislative. Interesul e mare față de aceste alegeri, nu numai în regatul român, ci și în străinătate, pentru că dela rezultatele lor depinde, care dintre cele două partide conservatoare are drept de existență pentru viitor: cel dela putere, condus de dl Carp, ori cel din opoziție, condus de dl Tache Ionescu?

FOIȘOARĂ.

Despre Mănăstiri.

De Dr. At. M. Marienescu.
(Urmare.)

Ba prin vigoarea literilor presente îi scoatem din îndatorare și-i desărcinăm. Pentru aceasta vouă tuturor Dicătorilor (aruncători de tribut) și vouă Executorilor (scotători de tribut), credincioșilor noștri, de ori ce fel de taxe ale noastre, așa ordinare, precum și extraordinare, asemenea și comiților camerei noastre regești de sare în zisul comitat Maramurăș, înființați pe acest timp, mai departe vicediregătorilor, prin seria acestor litere încunostiindu-vă tare poruncim, că intrucât acum și după aceea pe anumiți presbiteri valahi, precum se zice, cari sunt ținători de credința greacă, și pe supușii numitului mitropolit, la plățirea ori ce fel de taxe ordinare, precum și extraordinare în mijlocul locuitorilor regatului îndatorați de a plăti, niciodată să nu îndrăzniți în contra firmei erupțiuni (scutire de sub datorință) amintite a noastre, a-i constrânge și a-i sili pe ei din cauza neplătirii acelor taxă, în persoanele și în lucrurile lor și în bunurile lor, în ori care mod a-i împedea, a-i conturba sau a-i păgubi, nici când și nici într-un fel, nici să fii cutezători sub pedeapsă de necăstigare grației noastre. Literile presente după cetire să se restituie (deed îndărăt). Dat în Buda, Sâmbăta mai aproape de Dumineca Laetare. Anul Domnului 1479.

Notițe. 1. În acest document s’au constatat două greșeli. Una în numele Nándor Albensis, ungurește Nándor Fejérvár, românește Belgradul Servei, pentru că trebuia să se scrie: Gyulafejérvár, Belgradul din Ardeal, Alba-Iulia; iară a doua greșală e numele Iovanychik (Iovanice), pentru că s’a dovedit, că în Serbia cu locuința în Belgradul Servei, nu a existat Mitropolit cu acest nume, ci se înțelege Ioanichiu Mitropolitul din Belgrad, adevăc Alba-Iulia din Transilvania (Ardeal).

2. Ioan Mihályi, care a scris opul: Diplome maramurășene, în limba latină, și diploma din 1479 am tradus-o din opul numit, zic Ioan Mihályi pentru opul său e premiat de Academia Română cu 4000 de lei și a fost ales de membru correspondent, și astfel și opul s’a prețuit de valoare, și Ioan Mihályi un bărbat cu știință istorică și de valoare. Pentru aceasta să-l ascultăm, că ce zice dânsul despre acele greșeli.

La pag. 537 nota 1) zice: Nándor Albensis (Alba Graeca, Belgradul sârbesc e scris cu greșală în loc de Alba Iuliensis (Belgradul din Transilvania, de oarece în Nándor Alba nu se pomeniște să fie fost în secolul al XV-lea scaun arhiepiscopesc sau mitropolitan și clerul Maramurăș n’a fost supus nici când ierarhiei sârbești, fără a fost supus arhiepiscopiei din Transilvania, cum ne arată și diploma din anul 1494. Greșala provine de acolo, că ambele cetăți și cea a Transilvaniei și cea de lângă Dunăre, românește au același nume de Bălgard. La Alba-Iulia în cetate era mănăstirea Sfintei Treimi scaunul mitropoliților până în zilele regelui Carol al III-lea (1711—1740), când s’a restaurat cetatea. În Alba-Iulia, capitala Transilvaniei erau mitropoliți și înainte de Ioanichie în decursul seculilor, dar document scris numai despre dânsul ni-a rămas. El va fi fost un maramurășan, de oarece se îngrijea de soartea clerului de aici și de jurisdicțiunea sa bisericască.

3. Andreiu Șaguna în istoria bisericii ortodoxe Tom. II, pag. 85 zice: Regele Mathia la pără mitropolitului nostru din Ardeal scutește prin articolul I. 1479 pe preoții noștri din Maramurăș. Și apoi Andreiu Șaguna publică documentul din 1479, și în el apriat zice: a credinciosului nostru părinte Ioanichie Mitropolitul din Alba-Iulia.

4. Să mai fac și eu o notiță. Într-o scrisoare scrisă de dânsul în multe lupte, care să fie domn în Belgrad

principele Servei, la 1426 cetatea Belgrad a predat-o regelui Sigismund. De atunci a ajuns cetatea Belgrad din Serbia în mâna Ungariei și au întărit-o.

Turcii au cercat adeseori să o cuprindă, așa în 1456 Mahomed al II-lea a asaltat-o, dar Ioan Hunyadi în 24 Iunie 1456 a învins, — și Belgradul Servei până în 29 August 1521 a rămas al Ungariei, dar Soliman al II-lea în ziua aci pusă l-a cuprins și Turcii l-a stăpânit până la 1688.

Mathia Corvinul a domnit dela 1458—1490. Din toate documentele adunate de Ioan Mihályi, Mathia numai unul l-a scris în Nándor Alba (Belgradul Serbei) și anume cel din 8 Sept. 1458, la p. 419. Mathia a scris diplome în mai multe orașe, iară cea din 1479 a scris-o în Buda. Nu domnitorii fac smintele, ci secretarii papilor și cancelarii regilor și mai ales diregătorii mai mici din cancelarie. Mulțime de sminte am aflat la acestia. De ce să nu facă și ei sminte. Și fiecare om cu un pic de minte va prevedea, că un domnitor nu va pune atare instituțiune din țară sub jurisdicțiune străină, adevăc afară din țară, mai ales Mathia care s’a zis domnitorul cel mai drept. Pentru că atare mănăstire sau dieceză din Ungaria să se supună unei jurisdicțiuni afară din țară, trebuie o lege de organizare adusă în dietă. De așa ceva nici pomenire. Și fiecare om cu un pic de minte va vedea, că un mitropolit din Nándor Alba nu se poate interesa pentru preoții din Maramaros, dar din Nándor Alba nici n’ar putea administra în Marmarăș. A trebuit și aci să dăm atari explicări pentru aceia, cari sufletul nu și-l simt curat.

b) Diploma regelui Vladislav al II-lea care în 14 Main 1494, confirmă diploma patriarhului Antonie, data în 1391. Mai nainte să cercetăm mandatul regelui Vladislav (Ulászló) al II-lea din 31 Iulie 1491, mandat adresat cătră toate magistraturele țării și lui Ioan episcopul Rutenilor și a diecezei Muncaciului, azi cu locuința în mănăstirea Sfântului Mihail Arhangel din Maramurăș, și bisericii sale preoții ruteni și colo de legea orie

Perversitatea

în istoriografia ardeleană.

De Ioan Mateiu.

— Articol final. —

XI.

Am amintit în recenzie, că majoritatea covârșitoare a neamului românesc trăiește dela originea sa în biserica ortodoxă. Păclișanu crede, că m'a dat gata când susține: „Cercetările mai nouă ale dlor Onciul și Dobrescu au dovedit, că neamul nostru a fost supus până în veacul al IX-lea jurisdicției bisericii latine folosind limba latină și ritul latin“.

Răspund: Până la 1054 sau cel puțin până la 863, a fost o credință, cea ortodoxă, atât în biserica răsăriteană cât și în cea apuseană.¹ Indiferent că ea s'a propovăduit strămoșilor nostri în limba elină sau latină, faptul istoric, deci principal rămâne, că ea era ortodoxă susținută până cel puțin în veacul al IX-lea de o biserică ortodoxă ori cum s'ar fi numit ea: a Constantinopolului sau a Romei.

Am trăit deci, în biserica ortodoxă chiar și atunci, când am fost supuși Romei, fiindcă aceasta păstra încă pe acele vremi nefalsificată învățătura lui Hristos, a apostolilor și a sinoadelor ecumenice, învățătura ortodoxă.

Atinsesem în treacăt și anul 1700, căruia i-am dat atributul „nenorocit“. Dl Păclișanu vrea să mă combată și aici reproducând o apreciere a dlui Iorga, din Sate și preoți.

Pentru a justifica îndreptățirea aceluia atribut, pe care nu l-am luat din vânt, voi aduce câteva dovezi istorice.

Sincai vorbind despre „Unire“ se întreabă: „Ea noi Români, abstrăgând dela clerul unit, care deosemena era socotit numai ca a cincea roată la car, ce folos am avut sau avem din toate acestea?“ Ear P. Maior: „O meteahă străină voi ca Români să se desbina în două“. Hurmuzaki spune: „Die obzwar theilweise durchgeführte Union spaltete nämlich die romanische Nation kirchlich in zwei feindliche oder mindestens entfremdete Lager, trieb sie in Bezug auf Kirchen und Schulwesen nach zwei entgegengesetzten Richtungen auseinander, schwächte ihr geschichtliches Bewusstsein, das kirchlich in der grossen Mehrzahl auch politisch seit jeher im Morgenlande

¹ Eusebie Popovici, Istoria bisericească (traducere) I. 679.

wurzelt, drängte sie mit dem einen Fusse nach Rom, während der andere nach Konstantinopel ausholte, brachte einen inneren Widerspruch in ihr Wesen, Denken und Fühlen, schwächte ihren organischen, genetischen und politischen Zusammenhang, minderte merklich ihr politisches Gewicht, erhielt rege die Hofnung der Propaganda auf Überwindung des romanischen Ganzen, minderte die Sympathien der Stammgenossen in den Fürstenthümern und riess einen gleich tiefen als unheilbaren Zwiespalt in ein Volk, das nur durch allseitige Einigkeit und Kräftevereinigung sich des schweren Druckes, welchen die drei recipirten Nationen ihm aufbürdeten, hätte entledigen können.¹

Și în urmă va fi potrivit să fie cunoscută și părerea definitivă a celui mai mare istoric de azi, căruia numai învinuirea de șovinist confesional nu i se poate aduce. Iată ce cuvinte extraordinare de aspre spune dl Iorga: „Va recunoaște oricine, după citirea acestui act autentic (cel subscris de Atanasie la 1701 în Viena) în care se oglindește sufletul josnic al unui om fără demnitate și fără rușine, al unei arhieru uitător de toate datorile și jurămintele sale, ale unui Român fără simț de neamul său că, între deosebitele forme de Unire cu Biserica Romei, pe care le-au întreprins neamurile ajunse în stăpânirea Austriei, nici una n'a fost așa de rușinoasă și de brutală. Ori câte foloase culturale, mari și netăgăduite ar fi adus Unirea, foloase pe care Atanasie nu putea să le înțeleagă și să le prevadă, declarația lui din April 1701, e desigur cel mai înjositor act public săvârșit până atunci de vreun Vlădică românesc.“

Și când, la instalația lui, în ziua de 25 Iunie, mergea ca un Craiu, în cucie aurită, încunjurat de clerici și nobili catolici în rădvan, numai câțiva inițiați știau și înțelegeau că această zgomoasă petrecere se servea pe ruina unei vechi organizări bisericești și pe rămășițele sfășiate ale trupului Bisericii românești unite, întinse fără întrerupere până la hotarele neamului.²

Așa apreciază „Sfânta Unire“ cel mai competent și mai învățat scriitor, din câți i-au avut vreodată neamul românesc, și nouă ni se strânge inima de durere, când sântem siliți să recunoaștem valoarea imutabilă a acestui adevăr istoric etern.

¹ Hurmuzaki, Fragmente zur Geschichte der Rumänen, Bukarest 1883. II. 222.

² Iorga, Istoria bisericii românești, Vălenii de Munte. 1909. II. 23.

să fie îndatorați a răspunde venitele ce după datina veche li se cuvin (episcopului și bisericii).

Ladislau regele a domnit dela 1490 până la 1510. Mandatul regelui sună:

„Ladislau, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei și al Boemiei etc. tuturor credincioșilor nostri și singuraticilor, prelaților, baronilor, comiților, castelanilor, nobililor și tuturor dregătorilor. Asemenea cetăților, orașelor și satelor, și frunțășilor acestora ori de ce stare ar fi, și oamenilor, ori unde și ori în ce mod ar fi organizați și conlocuitorilor aceluia, cari vor vedea literele noastre de față, salute și grație. Ni-a spus nouă credinciosul nostru Ioan episcopul Rutenilor, care azi e locuitor în mănăstirea Sfântului Mihail Arhangel, fundată în Maramurș, de ritul Grecilor, și episcopul ni-a spus-o cu mare plănușoare; cumcă în bunurile și posesiunile voastre și în mijlocul vostru sunt mai mulți preoți ruteni și asemenea mai mulți calvini, cari se țin de credința grecească și cari locuiesc sub jurisdicțiunea sa episcopască, și cari venitele lui (a episcopului) și a zisei biserici (Sfântul Mihail Arhangel) după obiceiul vechiu puresc, datorita de a le da, a le restitui, — fac pedecă, în prejudiciul greu a drepturilor acelei biserici și spre paguba foarte mare. Și pentru Noi (regele) nu vom să suferim, ca acel plângător (Ioan episcop) și zisa biserică a sa să se scurteze de venitele sale drepte.

Pentru aceasta poruncim (regele) credincioșiei voastre (toți câtră cari se adresează) și prin scrisoarea prezentă, să mai strict și fiecăruia poruncim, că intrucât de acum

și mai târziu zisul plângător al numitei biserici sale, — prin prenumiții preoți ruteni și calvini de credința grecească, precum se zice, ori unde în bunurile descrise și în posesiunile voastre și locuitorii din mijlocul vostru sunteți datori că de toate venitele și foloasele îndatorate după locurile lor, și în tot timpul și totdeauna e de lipsă de a răspunde (adeacă de a plăti) datorile după venituri și foloase, în tot modul sunteți datori și ținute în datorință. Altcum să nu cutezați a face. Aceste litere prezente cetindu-le să le restituiți plângătorului (Ioan episcopul). Dat în suburbiul Albei-regale cetății noastre în ziua de Duminecă cea mai de aproape înaintea sărbătorii „ad vincula beati Petri Apostoli“, în anul 1491.

Notițe. 1. Documentul din 31 Iuliu 1491 în limba latină se află la Ioan Mihályi: Diplome Maramurșene, p. 600. Acesta în nota sa zice: Acest Ioan episcop este cel dintâi amintit în diplomă, ca episcop al Muncaciului. Decretul dat tot în aceea zi și adresat câtră clerul de sub jurisdicțiunea bisericii din Muncaci, reproduc la Ioanichiu Basilovicu călugărul basilitan și protoegumenul din mănăstirea rutenă lângă Muncaci. (Brevis notitia I. p. 21). Tot după dânsul publicăm aci și actul fundațional al mănăstirii din Muncaci, din care apoi s'a dezvoltat episcopia din Muncaci. (Eu în decursul scrierii am publicat actul fundațional din 8 Martie 1860).

2. Eu aflu de lipsă să dau unele lămuriri. Mănăstirea Theodor Coriatovicu a fost fondată de acesta, pentru rutenii de legea greco-orientală și a fost fondată în onoarea Sfântului Nicolae episcopul și mărturisitorul, aproape de orașul Muncaci, și Ioan episcopul Rutenilor numai la această mănăstire a avut drept, aceasta era sub jurisdicțiunea sa.

A doua mănăstire a fost fondată de Bal și de Drag; Antonie patriarhul diploma sa din 1391 a dat-o pentru această mănăstire edifi-

XII.

Am zis mai departe, că diatriba lui Păclișanu e o copie după cartea lui Cernăianu, și am dat tot odată câteva probe cari, însă din pricina zefarilor au rămas netipărite.

Tendința lui Cernăianu, e să arate în orice chip, că slavonismul și grecismul au fost cele mai mari primejdii din punct de vedere național. Aidoma acelaș scop îl urmărește — cu o neobosită pornire, și Păclișanu în elucubrăția sa.

Mai întâiu însuși titlul: „Biserica și Românismul“, e o copie literală după Cernăianu.

Apoi aceleași citate slavo- și grecofobe, adeseori după aceleași izvoare. Pentru edificarea dlui Volbură dăm următoarele paralele: C. 20 și P. 9, C. 21 și 28 și P. 9, C. 27 și P. 9, C. 47 și P. 14, C. 49 și P. 15, C. 51 și P. 19, C. 56 și P. 20, C. 92—93 și P. 20, C. 61 și P. 21, C. 67 și P. 21 nota 3, C. 100 și P. 30, C. 97 și P. 31, C. 86 și P. 32, C. 85 nota 4 și P. 32, C. 80 și P. 32, C. 91 și P. 34, C. 79 și P. 37, C. 80 și P. 38, C. 91 și P. 41, C. 92 și P. 41, C. 85 și P. 41, C. 108 și P. 42, C. 142 nota 2 și P. 48, C. 92—93 și P. 50, C. 166 și P. 54.

Acestea le-am putut culege, și cine știe dacă n'or mai fi și altele; decât că astfel de paralele, constitue o muncă foarte ingrătă și odioasă. Dar în fine ajung și acestea pentru o broșură de 58 pagini.

Dl Păclișanu are și răul obicei de a nu pune ghilemelele. Astfel deși citează izvorul, ai putea crede că cuvintele reproduce sunt propria stilizare. De pildă la p. 9 cu Onciul și p. 20 cu Iorga. Pe acesta din urmă mai ales îl utilizează des, uneori aplicând, de cele mai multe ori însă, ignorând ghilemelele, ceea ce sporește imposibilitatea orientării.

Ce să mai zici de gestul umoristic al dlui Păclișanu, când se laudă că, cu privire la introducerea ritului și limbei slavone la Români, are, vă rog, păreri (ce? cum?) opuse celor ale dlor Xenopol, Onciul, Dobrescu! Ce „corajie“ dela acest întrepid efeb!

Dar „și altele mai mari decât acestea veți vedea“. Ascultați numai: „...Și la sfârșit dau câteva date — singurele cunoscute până acum — despre starea bisericii române pe timpul când era supusă jurisdicției — bisericii bulgare“.

Pentru ca să se vadă cât de necunoscute sunt aceste „date“, iată le transcriu: „Despre biserica ro-

mână din timpurile când era supusă jurisdicției bisericii bulgare, din lipsa mărturiilor istorice, știm foarte puțin, aproape nimic pozitiv. Știm, că în veacul al XI-lea și al XII-lea Români își aveau episcopia lor proprie dependentă de arhiepiscopul din Ochrida (cum spune Dobrescu). Nu cunoaștem însă nici numele episcopilor, nici reședința lor. Fost-a acesta un episcopat întemeiat numai pentru Români din sudul Dunării, sau și-a întins jurisdicția și la Nord? Nu știm. Cunoaștem apoi încercările de convertire ale Papilor și știm dintr'o scrisoare a papei Gregoriu al IX-lea din 1234 adresată regelui Bela, că între Români se aflau vlădici — Papa îi numește pseudoepiscopi — de ritul grecesc, cari le administrau universa ecclesiastica sacramenta (Theiner). Biserica românească rămâne până târziu, în jumătatea a doua a veacului al XIV-lea, când se întemeiază cele dintâi mitropolii, atât în Muntenia cât și în Moldova, supuse jurisdicției bisericii bulgare“.

Păi bine, dle Păclișanu, ce putăstia vă mai faceți de vorbă cu descoperirea Americii? Pretinsele date (cam imperceptibile, nu-i vorbă) necunoscute ale dtdale. le cunosc și băieții de școală. Un simplu manual de istorie, e în măsură să vă vindece de mania asta a „contribuțiilor originale“.

Vă indignați și pentru acuza ce vi-o aduc, că ați fi „șterpelit“ încheierea diatribei, după Bunea. Poate nu vă convine cuvântul? Iată, pot să-l înlocuiesc cu altul. Mi se pare, că v'ați făcut vinovat de pastişare. Să pun și eu pe două coloane:

Bunea, Vechile episcopii, 145.

„Fatalul destin al istoriei — este expresia dlui Onciul — care ne-a smuls din brațele Romei și ne-a aruncat în brațele unei ierarhii slavo-bizantine, străine de firea și menirea noastră, ne-a făcut incapabili de a crea un stat puternic în Orientul Europei. Rolul acesta a rămas altora, cari n'au fost atât de naivi și neorientați în politică, precum am fost și suntem de comun noi Români. Sau dacă aceasta s'ar părea cuiva o afirmație prea cutezată, va admite măcar cu dl Iorga adevărul, că în alte timpuri adoptarea catolicismului ar fi fost pentru noi o mare binefacere și ar fi dat poporului nostru bine înzestrat o civilizație cel puțin egală cu a Poloniei și Ungariei.“

Diatriba, p. 57.

Concluziile cari ni se impun cu necesitate logică, nu sunt măgulitoare, și sufletul ni-se umple de durere, când vedem rolul uriaș pe care l-a avut biserica în dezvoltarea vieții naționale a popoarelor din apusul Europei și ne gândim la fatalul destin, care ne-a aruncat în brațele unei biserici de o sterilitate extraordinară, înfiată de un bizantinism ucigător de suflete, căreia îi lipsea și-i lipsește și astăzi puterea de viață, energia și avântul tineresc, făcător de minuni, când ne gândim că acând alte legături ierarhice, biserica ar fi fost pentru noi un puternic izvor de viață, ar fi fost piedestalul, pe care ne puteam înălța în șirul popoarelor luminate.

Dacă nu găsiți în aceste rânduri prezența unui caz de pastişare, solicitați, vă rog, părerea unei comisii de trei învățați, care să vă

cată în onoarea Sfântului Mihail Arhangel; această mănăstire a fost numai a Românilor și a fost edificată în Körvélyes (Peri).

Acum vedem, că Ioan episcopul Rutenilor dela mănăstirea Sfântului Nicolae episcopul și mărturisitorul — s'a mutat în mănăstirea românească la Sfântul Mihail Arhangel, cu scop ca prin șireție și înșelăciune să ajungă în posesiunea bunurilor mănăstirii date de Bal și de Drag. Și episcopului Ioan i-a succedat să înșele pe regele Vladislav al II-lea, că acesta să-i dea și venitele și foloasele mănăstirii românești și să i-o dea în posesiune și sub jurisdicțiunea sa. Regele amăgit a pus pe Ioan episcopul Rutenilor de stăpân peste mănăstirea lui Bal și Drag, dar Hilariu egumenul dela mănăstirea Sfântului Mihail Arhangel, regelui i-a descoperit înșelăciunea lui Ioan vlădică rutenă, și apoi regele desamăgit a pus pe Hilariu în posesiune. Vezi documentele următoare.

c) Regele Vladislav al II-lea cu diploma din 14 Maiu 1494, întărind diploma din 13 Aug. 1391 a patriarhului Antonie, repune pe Hilariu egumenul mănăstirii Sfântului Mihail Arhangel în posesiunea bunurilor date de Bal și Drag.

„Noi Ladislau din grația lui Dumnezeu regele Ungariei și al Boemiei etc. Cu tenoarea literelor prezente recomandăm memoriei, arătând tuturor pe cari îi atinge, că venerabilul și religiosul frate (călugăr) Hilariu, priorul (egumenul) Claustrului sau mănăstirii bisericii Sfântului Mihail Arhangel, fundată în Maramurș mărturisitor de legea grecească, a venit în fața majestății noastre, ni-a imănuit și ni-a prezentat Nouă atari litere privilegiale, a reverendisimului părinte Antonie, cândva patriarhul cetății Constantinopolitane sau a lumii Nouă și al lumii întregi, scrise pe pergament cu litere grecești, și întărite cu sigilul său de plumb, atârănător (de pergament). (Va urma).

dumirească. Eventuala declarație, ați putea-o expune apoi spre vedere publică, ca să ne luminăm și noi aștia mai tari de „cerbice“.

Cât despre chestiunea cu șiretlicurile, ea n'a fost o afirmație categorică, ci — după cum am spus — numai o părere, pe care v'am dat prilej să o înlătrați. Imi pare bine că ați umblat prin „Magazinul“ lui Laurian. Lăsați-o deci, mai domol vă rog ca „demnitatea ortodoxă“ și celelalte mijloace de distrugere. Ele sunt de prisos și nu vă folosesc la nimica...

Concluzia finală care se desprinde cu putere din cele spuse e aceasta: *Perversitatea n'are loc în istoriografia ardeleană.* Ea trebuie înlăturată și desființată, ca un mijloc care sfidează în mod brutal, orice metodă științifică serioasă, și tinde să infecteze altarul sfânt al științei. Dl. Păclișanu, care poate fi un băiat foarte cum se cade, ar săvârși o ispravă vrednică de toată lauda, părăsind terenul mlăștinos pe care a lunecat, și gândindu-se cât se poate de des la înfeleptele cuvinte ale lui *Cicero*, puse în fruntea acestui răspuns, dsa ar putea să dea eventual lucruri mult mai bune și mai folositoare, decât broșura pe care ne-am văzut siliți să o *deteștăm* în mod atât de categoric.

Căci metoda urmărită de dsa e cel mult potrivită să dea, oricui se lansează cu ea, o recunoaștere ca aceea care se cuprinde în următoarele cuvinte crude, dar de-o valoare eternă: *Ne sutor ultra crepidam.*

Să rămânem deci pe calea cinstitei și pe cărămii științifice.

Din Brad.

Starea economică culturală în Zarand.

După ce mișcarea începută în jurul înființării unei reuniti economice în Zarand a format și formează și astăzi obiect de discuțiune în ziaristica română, cred a nu fi de prisos a se arăta din acest prilej, starea reală a lucrurilor economice din Zarand, ca astfel cetitorul și judecătorul imparțial cunoscându-o să se poată pronunța asupra acestei mișcări.

Zarandul se întinde pe un teritor vast aproape de 5000 km². Din acest teritoriu aproape numai 1/10.000 e șes productiv, restul e compus din dealuri și munți. Printre toate comunele Zarandului poartă de șes nu are nici una, abia pe valea Crișului alb și pe șesul format de apa acestuia găsim comunele: Brad, Mesteacăn, Tebea, Ribița, Baia de Criș, Râșcoș, Lunca Căstău, și Birtin cari au unele 1/10, altele 1/50 parte din hotarele lor la șes, restul și la aces tea e ca la celelalte dealuri și munți. Șesul e puțin productiv, din cauza esurării apelor, căci în Zarand de câte ori este undă Crișul, în loc să îngrase pământul, îl estică cu pistră măcinată în șteampurile societății 12 apostoli, locurile mai ridicale sunt prinoase pentru pom, căci pentru cereale nu se pot folosi cu succes, deoarece ploile spală tot gânușul, ce omul cu greu îl duce pe el; dealurile și munții deși în trecut au format o avere considerabilă cu pădurile și sursă de cel confinau, astăzi aceea avere nu mai există căci pădurile s'au exploatat aproape cu desăvârșire.

Productul anual de cereale pe teritoriul Zarandului nu poate acoperi nici pe departe lipsele locale, ceea ce reiese și din faptul că pe teritoriul Zarandului se importează pe an nu mai puțin ca 800—1000 vagoane cucuruz și 200—300 vagoane făină de grâu dela diferite mori din Ungaria.

Viticultura e în dezvoltare în urma impunerii forțate din partea statului a soriilor mai alese de vite. De osrece cultura nutrețurilor măiestrite: lăptăniș și trifoiu, numai acum începe a cuceri teren, viticultura nu poate însă în măsura în care se re cere, cu toate că piață de vite avem foarte bună.

Exportul de vite din Zarand se poate pune pe an la 400—600 capete vite cordonate.

Pometul, cu toate că e nu ram de economie mai plăcut, mai puțin costisitor și în schimb o mai bună venit, nu e cultivat în desjuns, ba pot zice că cultura lui se poate reduce la nimica.

Cazuri foarte sporadice, la unii cărturari și ici colo la câte un econom fruntesc găsești 10—20 altoi soi mai nobil; grădinile școlare și locurile comunale sunt pustii, cu toate că acestea ar trebui să fie o școală practică pentru popor.

Prunele se cultivă în mod patriarhal, și acest soi de poame în anii când se fac aduc în punga poporului de pe teritoriul Zarandului numai puțin ca 100.000—150.000 coroane pe an.

Iar când prunele nu se fac, și vitele au un preț bagatel, din cauza lipsei de nutreț, la ușa economului din Zarand bate sărăcia.

Ajuns Zarandeanul în astfel de situație recurge în speranță de a scăpa de sărăcie la trei izvoare: la cerșitorie, America și la bancă.

Din acestea izvoare cerșitoria e mai rușinoasă dar când foamea te amenință împreună cu 5—6 copilași, ce să faci?

De altcum cerșitorul din Zarand e bine cunoscut în Ungaria întreagă și statele vecine, ca România, unde se face mult haz pe contul vorbei, „că ne-a dus apa casa și biserica“ — pe când el e situat la un astfel de loc, unde apa nici când nu poate să-i ducă casa și biserica.

America a fost și este și azi izvor de câștig pentru brațele vâjnoase ale Zarandienilor.

Faptul, că emigrarea în America crește din an în an, e a se atribui scumpetea lucrurilor și prin aceasta a tuturor articolelor de consum, ce se resimte în întreaga Ungarie.

Apoi faptul, că mulți dintre cei ce emigrează se așează în America pentru totdeauna, trebuie să ne pună pe griji serioase, căci prin aceasta rândurile noastre se slăbesc, și mândria națională suferă foarte mult.

Bănoile ca izvor de câștig într-o atâta se pot socoti, că la caz de nevoie poporul recurge la ele și găsește creditul de lipsă mai puțin decât la speculanți s'nguratici. (Va urma).

NOUTĂȚI.

Plecarea suveranului. Majestatea Sa împăratul și regele nostru va pleca mâine în 4 Martie, Sâmbătă, la 2 ore d. e. din Budapesta la Viena.

Alegere de protopresbiter. Eri, Joi, s'a făcut la Brașov alegerea de protopresbiter în locul regretatului Vasile Voina. Actul alegerii a fost condus de P. C. Sa. Protopresbiterul Dr. Eusebiu R. Roșca, în calitate de comisar consistorial. Voturile au fost date astfel: Pentru protopresbiterul Ioan Hamsea 36, pentru parohul din Brașov Dr. Vasile Saftu 28, pentru protopresbiterul Vasile Domșa din Orăștie 2, iar două bile au fost albe.

Din Cerauți primim informația următoare: Marti în 21 Februarie n. a făcut rigorosul prim cu rezultat foarte bun studentul Constantin Păpuș, dela facultatea teologică din Cerauți, iar în 22 Februarie a făcut examenul fundamental, asemenea cu succes foarte bun, studentul Andrei Boga dela aceeași facultate.

Prelegere populară. Comitetul departământului Dicioșmărtin al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ va ține în 5 Martie 1911 la orele 12 din zi în comuna Velțu o prelegere populară, la care invită pe toți aceia din comuna Velțu și jur, cari doresc înaintarea culturală a poporului român.

Daruri făcute de dl V. Stroescu. Marele mecenat al neamului, domnul Vasile de Stroescu, a mai dat pentru biserica din Borju asemenea 200 coroane. Oficiile parohiale din ambele comune îi aduc mulțumită și prin coloanele ziarului nostru pentru darul marinos.

În catedrală cântă Duminecă la sf. liturgie corul mixt condus de dl profesor T. Popoviciu.

„Unirea“ din Blaj, foaie până acum săptămânală, apare cu începere de ieri, Joi, de trei ori pe săptămână: Marți, Joi și Sâmbătă.

Creștere de străni în Meran. Cunoscutul călător în Africa, Nemetz, a ținut zilele acestea o interesantă prelegere în Meran, vorbind despre călătoriile sale africane. Nemetz a făcut propunerea d'a se construi un așezământ pentru prăsierea și creșterea struților, și a pus în vedere o rentabilitate financiară foarte considerabilă. Întreprinderea se va înfăptui cât de curând.

În contra alcoolului. Reprezentanța comunală din Sășăuș, sat romănesc lângă Noorih, a hotărât unanim închiderea birturilor în zile de Dumineci și sărbători. Pildă de urmat.

Târg de vite în Sibiu, sau așa numita „Marți mare“, se va ține în 7 Martie n. a. o.

Sinucidere. Marți seara s'a împușcat în locuința sa din strada Brukenhal, în orașul nostru, tânărul candidat de advocat Vasile Papp din Bihor. Motivul sinuciderii nu se cunoaște.

Căsătorii cu gramada. În ultima Daminecă înainte de prast s'au încheiat peste o mie de căsătorii în bisericile din Viena.

Japonezi în Brașov. Tragediana japoneză Hamaco și trupa sa dela teatrul curții împărătești din Tokio sosesc la Brașov pentru a da în 12 și 13 Martie n. a. c. câte o reprezentare teatrală în sala teatrală din Brașov.

Descoperirea unui fosil. Profesorul Osborn descrie într-o revistă din America o descoperire preistorică dintre cele mai rare, făcute în Kansas. Este vorba de rămășițele foarte bine conservate ale unui puternic dinosaur, ale așa numitului Trachodon annectans. Din uriașul acesta s'a găsit nu numai o mare parte a scheletului, ci și o parte însemnată a epidermei sale. Se crede că pomenitul dinosaur, care a trăit cu milioane de ani înainte de timpul nostru, a fost un animal înnoțitor, considerând că între degetele picioarelor sale se află pieluțe late, potrivite pentru înnoțare. Lungimea acestui animal, în starea sa reconstruită, este de 10 metri, iar înălțimea de trei metri și jumătate. Trachodonul annectans a fost, prin urmare, un veritabil monstru al timpurilor preistorice.

Biroul de informațiuni, sfător în Piața mare a Sibiului, începând cu 1 Martie este deschis: dela 8—12 ore înainte de amiez și dela 2—5 d. a. în zile de lucru. Biroul este închis în Dumineci și sărbători.

Demonstrații antisemite. În mai multe seri din săptămâna aceasta publicul parizien dela Teatrul francez a făcut demonstrații împotriva piesei „Après moi“, scrisă de evreul Bernstein. Numeroși demonstranți au fost deținuți. După reprezentare s'au produs ciocniri între poliști și turburătorii ordinii. Mai mulți inși au fost tranșiți la pământ, au rămas și câțiva răniți. Direcțiunea teatrului a hotărât, să nu mai reprezente deocamdată piesa amintită.

Milionari la încoronare. Cincizeci de familii de-ale milionarilor americani s'au asociat cu scop, ca să călătorească împreună la încoronarea regelui englez. Milionarii au închiriat vaporul *Olympian*, unul dintre vasele cele mai enorme, ale căru cabine vor fi aranjate ca locuințe separate și adaptate pentru fiecare din cele 50 de familii. Excursiunea va costa patru milioane de marce, — o bagatelă în cazul acesta.

La fondul de 20 bani pentru cum părăsirea unei case cu hală de vânzare, mai „Reuniunii meseriașilor sibiieni“, au mai dăruit: Victor Prede, măsar (Avrig) și soția sa Eugenia n. Mandeal, 40 bani; învâțăcei lăcătuși din fabrica Wagner și elevulei atelierului de croitorie I. Hăra, din venitul reprezentației teatrale, date în Reuniune, 1 cor. Din prilejul constituirii însoțirii de credit „Raiffeisen“ din Topârcea următorii membri din direcțiune au dăruit și anume: Vasile Suciu, paroh, Nicolae Huditan, primar, Ioan Ilea, Nicolae Dordea și Vasile Stirban econ., fiecare câte 20 bani și Victor Tordășianu, preșident, 10 bani.

Puterea vinului. Astăzi când băutorii de vin discută mereu cu antialcoolicii asupra efectului folositor sau păgubitor al vinului, se reeditează următoarea legendă: Diavolul văzând odată că Noe bea vin, i-a smuls oupa din mână, și i-a pus în față un miel, un leu și un porc. A luat apoi 3 stropi de sânge dela miel, leu și porc. Și sângele l-a picurat în vin. S'a mirat Noe de ispravă, ear diavolul i-a zis: — „Priveste, bătrânule, am să mestece vinul cu stropii acestia de sânge, și să nu îți vorbești mele de astăzi, căci le spun spre folosul tău. Dacă vei bea un singur păhar de vin, vei fi vesel, nevinovat și prădător ca un miel; al doilea păhar îți va da tărie, curaj și vitejie de leu. Dacă însă, begă de seamă, storci și al treilea păhar, te faci porc, te tăvălești în noroi, așa ca el“.

Rectificare.* La reproșurile ziarelor noastre că invitățile la petrecerea cu jocuri naționale, aranjată de „Asociațiune“, s'au tipărit într-o tipografie străină, dăm următoarea rectificare: Tipografia arhidiecezană din loc, care tipărește aproape toate publicațiile „Asociațiunii“, din cauza aglomerației de lucru, nu s'a putut angaja la tipărirea acelor invitări, iar altă tipografie românească care să le fi tipărit în timp scurt și în condiții tehnice mulțumitoare nici aici în Sibiu nici în vecinătate nu este. Ceios s'au grăbit să facă instituției noastre reproșuri, ar fi putut înțelege că numai constrâns de împrejurări și esecșional ne-am dus la o tipografie străină. Sibiu, 2 Martie 1911. Din încredințarea Biroului Asociațiunii: Oct. C. Tăslăuanu.

Indreptare. Sub mulțumita publică din numărul trecut s'a pus cu greșală subscierea Petru Doican în loc de Toma Doican. Ceea ce prin aceasta se îndreaptă.

Biron de informații în Budapesta. Ațegem atențiunea publicului cetitor asupra inseratului cu titlul de sus din numărul de astăzi.

Ca în Helada. Unul dintre Statele unite americane, Nevada, a adus o lege după care criminalul osândit la moarte poate să-și aleagă după plac: sau moartea prin spânzurațoare, sau moartea prin venin. În ziua executării medicul tribunalului se duce în odaia osânditului, îi dă păharul, cu ciankali și-i explică efectul otrăvii. Pe urmă îl lasă singur, ear după zece minute intră călăul. În caz când condamnatul a beut veninul, călăul are să anunțe moartea lui; ear în caz când ar refuza păharul, are să ducă la spânzurațoare pe criminalul, care n'a golit veninul.

Din Făgăraș.

— Congregație extraordinară. —

Marti în 28 Februarie n. la 9 ore a. m. s'a deschis ședința congregațiunii extraordinare a comitatului Făgăraș. Se pare prea de timpuriu, prea de dimineață, căci lipseau mulți la începutul ședinței.

Unli membri români ai adunării municipale din Făgăraș, cari au sosit cu trenul ceva mai târziu, din partea de câtră apus a comitatului, precum preoții del Forum-bacul de sus și de jos, Nicolae Solomon și Dumitru Mandeal, cei din Cărtisoara și Arpaș, Victor Vulcan, Rădăfir și Vasu, cei din Ucea, Viștea și Rușar, Maneaș și Nicoară, nu au participat la ședința comitetului de astăzi, a adunării municipale, ademeniți fiind din partea „șefilor“ ou vorbele, că nu sunt obiecte mai de dai Doamne în ședința de astăzi de desbătut.

Dar că n'a fost bine așa, s'a putut vedea în desjuns, în decursul ședinței, căci singur protopopul Borzea a ridicat cuvântul în sfacerea ajutorării școalelor române confesionale, cu doi învățători din comuna gr.-or. Mândra și Toderița. În ședința aceasta, adevă în care, pare-mi-se mai erau numai unul sau doi preoți, după o motivare temeinică, adunarea generală a votat ajutorul dat de comună, ce s'a fost șters din preliminar prin comitetul permanent, atât la școala confesională cu 2 învățători din comuna Mândra, cât și la școala din Toderița, și numai așa s'au putut salva aceste școale de a nu fi închise. Tot în această ședință s'a votat ajutorul dela comuna Breza de 920 cor. pe seama școlii confesionale române gr. orientale din Breza. Nu pot să cred, că preoțimea din comitatul Făgărașului să poată lucra în contra școalelor confesionale; dar ne-participarea ei la adunarea municipală de astăzi trebuie să ne pună pe gânduri.

Ortodoxul.

Cărți și reviste.

Igiena Satelor nr. 3 cuprinde: Despre medicamentul lui Ehrlich (606). Bolile molipsitoare. Cursurile de igienă în școlile primare rurale. Cum luptă organismul împotriva microbilor și cum luptăm noi contra molipsirii? Mijloace de apărare la scară latină. Sfaturi, și alte articole interesante.

Teatru.

Astăzi, Vineri, *Flachsmann als Zigeunerbaron* comedie. Sâmbătă *Zigeunerbaron* operetă, dată în beneficiul artistului Real. Duminecă d. a. *Meineldsbauer*, dramă, sara *Zigeunerliebe*, operetă. Luni *Glaube und Heimat*, tragedie.

* Ziarele sunt rugate să binevoiască a repro duce această rectificare.

Nr. 85/1911.

(71) 1-3

Concurs.

Pentru ocuparea parohiei **Oarda de jos** (cl. III) se scrie concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în acest jurnal.

Venitele cu întregirea prescripă dela stat sunt conform datelor din coala B.

Cererile de concurs se vor înainta la subsemnatul oficiu, în termenul susindicat, îndatorându-se concurenții a se prezenta pe lângă restricțiunile reglementare în o Duminecă sau sârbătoare la biserică, spre a cânta și predica resp. celebra.

Alba-Iulia, 12 Februarie 1911.

Oficiul protopresbiterial rom. gr.-ort. al tractului Alba-Iulia în conțelegere cu comitetul parohiei.

Ioan Teculescu,
protopresbiter.

Nr. 84/1911.

(74) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea postului vacant de paroh în parohia de clasa a II-a **Vulcan** cu fiile **Aninoasa** și **Lupeni**, din protopresbiteratul Hațegului, se scrie prin aceasta concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post de paroh sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Reflecții la acest post își vor așterne în termenul deschis rugărilor instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu, având a se prezenta — cu prealabila încunoștiințare a subsemnatului — în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică din această parohie, spre a cânta, cuvânta, resp. celebra.

Hațeg, în 12/25 Februarie 1911.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. român al tractului Hațeg în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Cornel Popescu
protopresbiter.

Nr. 170/911.

(75) 1-3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci din comunele mai jos înșirate se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român” și anume:

1. **Moieciul superior**, un post de învățător cu salariu anual de 1000 cor., și anume: 200 cor. dela comuna politică, 40 cor. dela biserică, iar restul din ajutor ce se va cere dela stat.

2. **Fundata**, un post de învățător cu salariu anual de 1000 cor., și anume: 100 cor. dela biserică iar restul din ajutor ce se va cere dela stat. Cuartir în natură în edificiul școlii și 20 cor. relut pentru grădina.

Ceice dorește a ocupa unul din aceste posturi, se vor prezenta în una din Dumineci sau sârbători în biserică spre a se arăta poporului și spre a-și arăta dexteritatea în cântările bisericesti având aleși să fie și instructorii și conducătorii cântărilor liturgice.

Concursurile instruite cu toate documentele cerute de regulamentul nostru școlar, să se înainteze subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul indicat. Cele intrate după termen, precum și acelea, din cari lipsește vre-un document recerut de regulament, nu se vor lua în considerare.

Zernești, în 12 Februarie 1911.

Oficiul protopresbiterial al tractului Bran în conțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Ioan Hamsea
protopop.

Nr. 86/911.

(79) 1-3

Concurs.

Pentru postul învățătoresc vacant dela școala noastră confesională din **Blășfaleul de sus**, în tractul Bistriței, se scrie din nou concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

a) Salariu fundamental de 1000 cor., și anume: 600 cor. din repartitie dela popor, iar 400 cor. ca întregire, ajutor dela stat.

b) Cortel, grădina și lemne de foc.

Reflecții la acest post își vor înainta cererile instruite cu documentele de lipsă subscrisului oficiu protopresbiterial în termenul deschis și au voia a se prezenta și în comună spre a face cunoștință cu poporul. Se observă că în tractul Bistriței nu sunt absolvenți de pedagogie și candidați calificați.

Bistrița, 6/19 Februarie 1911.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. în conțelegere cu comitetul parohial.

Gregoriu Pletosu
protopresb.

Publicare de licitațiune.

Pe baza planului și preliminarului de spese aprobate de Venerabilul Consistor dto 4/17 Februarie 1910 Nr. 1126 Școlar, și de comisiunea administrativă comitatensă dto 15 Martie 1910 Nr. 669. comuna bisericească gr.-or. română din **Sighișoara** (Segesvár), comitatul Târnava-mare (Nagyküklő), dă în întreprindere edificarea școlii române din loc, pe cale de licitațiune publică minuendă, ce se va ținea **Duminecă în 6/19 Martie 1911** la 2 ore post meridiane, în edificiul școlii române din loc.

Prețul de strigare este: 43,140 cor 87 fileri.

Planul și preliminarul de spese, precum și condițiunile de licitare, se pot vedea la oficiul parohial gr.-or. român din Sighișoara.

Licitanții au să depună vadiu de 10% din prețul de strigare în bani gata sau în hârtii de valoare.

Comitetul parohial își rezervă dreptul de a da în întreprindere zidirea aceluia dintre minus oferenti, în care va avea mai multă garanță.

Sighișoara (Segesvár), 12/25 Februarie 1911.

Ioan Muntean
par. ca preș.

A. Stoicovici
notar.

Michael Cicei

Ștefan Foltin

Ștefan Filip

Elie Șoner

Nr. 140/1911.

Văzut:

(78) 1-1

Dimitrie Moldovan

protopresbiter.

Nr. 16/1911.

(81) 1-1

Publicare de licitațiune.

Pe baza planului de edificare și a preliminarului de spese, aprobate din partea Prea-vener. Consistor arhidiecezan sub Nr. 6325/Epit. ex. 1909, prin aceasta se publică licitațiune minuendă pentru darea în întreprindere a zidirii din material solid a bisericii gr. or. din **Cușma** (Kusma) poșta ultimă Petres, în protopresbiteratul Bistriței.

Prețul de strigare este de 25.692 cor. 70 fl., după care sumă sunt a se depune 10% ca vadiu înainte de începerea licitațiunei sau în bani gata sau hârtii de valoare.

Licitatiunea se va ținea **Mercuri în 9/22 Martie a. c.** în sala de învățământ a școlii noastre confesionale d n Cușma cu începere dela 10 ore a. m.

Planul de edificare, preliminarul de spese condițiunile de licitare precum și alte informațiuni se pot afla la oficiul parohial gr. or. din Cușma.

Cușma, la 6/19 Februarie 1911.

Comitetul parohial:

Alexandru Popoviciu
par. prezid.

Ioan Griga
notar.

Nr. 107/1911 of. ppresb.

Văzut:

(79) 1-1

Gregoriu Pletosu

protopresb.

A apărut și se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană în Sibiu.**

Ioan cav. de Pușcariu:

Fragmente istorice

despre

boierii din țara Făgărașului.

La partea I 40 fileri, la partea II 60 fileri, la partaa III 80 fileri, la partea IV cor. 5-20.

Altoi de viță puternică

nobilă americană, cioplită ori cu rădăcină.

Fiecare viticultor, care are lipsă de viță puternică, liberă de peronosporă, bogat înrădăcinată și bine încreșcută — pentru altoire, — să se adreseze cu toată încrederea la școala de viticultură d n Reichesdorf, proprietar **Simon Nemencz**, poșta Riomfalva, unde cu prețurile cele mai moderate se află materialul cel mai bun de plantat.

Mare depozit din calitățile cele mai bune, pentru stroguri de vin și masă.

Simon Nemencz,

posesorul primei școlii de vierit din Reichesdorf Nr. 121 poșta Riomfalva.

Cataloge la cerere gratuit și franco!

(360) 37—

O realitate frumoasă,

bine și plăcut situată (3 fronturi) în Sibiu (orașul de sus — Oberstadt), aproape de piața mare, cu 2 case de locuit, partere în cea mai bună stare, cu 2 grădini (eventual loc pentru 2-3 clădiri), curte spațioasă etc. etc. se vinde de bună voie.

Pentru amatori serioși se află adresa la administrația acestei foi. (77) 1-2

Mâncări de Post!!!

La băcănia N. ONIȚIU, Sibiu.

Ofer onoratului public român din loc și jur cele mai alese mâncări pentru postul sfintelor Paști:

Pești marinați în diferite gusturi, heringi baltici și marinați, ruși (muscani) și auguila marinată, icre roșii excelente, icre negre, sardine sardale, ton (Tunfisch), păs-travi de mare, masline mărunte și mari, halva și rahat de Constanti-nopol, unt de lemn francez și oleu de in curat, țuică veritabilă, rum de Jamaica în 8 calități, ceaiu rusesc de Popoff în 15 calități, pră-jituri pentru ceaiu, unsoare de nucă (Cocus), precum și alți articoli de brânza colonialelor și de ale bă-căniei în sortiment bogat.

Toate apele minerale cunoscute, în special „Apa de Căciulata”, precum și apa „Hebe” de Sângeorgiul-român toate în calitate excelentă și proaspete cu **prețuri moderate.**

(80) 1—

Nr. 113/911.

[67] 2-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa a III a Almașul mic cu filia Bunești în tractul Geoagiului, se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

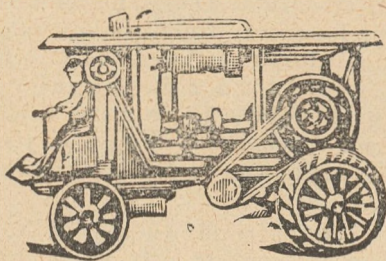
Emolumentele sunt cele fasonate în coala B pentru întregirea dela stat a dota-țiunii preoțești.

Cererile de concurs provăzute cu documentele prescrie, au să se înainteze la sub-semnatul oficiu protopresbiterial în termenul deschis, iar candidații sunt poftiți să se prezinte în comună, cu prealabila învoire a protopresbiterului, pentru a face cunoștință cu poporul.

Geoagiu, (Algyógy) 9/22 Faur 1911.

Oficiul protopresbiterial al tractului Geoagiu în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioan Popovici
protopop.



De sine mergătoare, simple și renumite în lume

Locomobilele cu benzin

și

Mașini de treerat

sunt aprobate și eminente pentru re-giuni muntoase. Funcționare perfectă și sigură, cruțare în folosirea benzului, construcție simplă.

Renumite în lume ca sugative de gaz

Motoarele de oleu brut svediane

simple și de sine mergătoare pentru

Joagăre și spărgătoare de pietri,**arangiamente complete de mori.**

Garnituri de treerat cu aburi și dăpanat.

Kellner & Schanzer,

Budapesta V., Anlich-utca 2.

Agenti și mijlocitori se honorează.

(15) 7-26

Picături de stomach ale lui Brády

cu
Maica Domnului de Mariazell
ca marcă de scutire



de aceea numite „Picături de stomach de Mariazell”, sunt probate în decurs de 30 ani și aflate ca cel mai bun mijloc contra ori ce fel de greutate la mistuire, arsură în stomach, constipație, durere de cap și stomach, greață, colică, insomnie, anemie și galbinare etc. Se găsește în farmacii cu prețul — 90 bani și C. 1-60. 6 sticle cu C. 5-40, 3 sticle duble C. 4-80, trimite franco fabricantul C. Brády, farmacia „La Regele Ungariei”, Viena I. Fleischmarkt II. Depozit Nr. 5. — A fi cu atenție la marca de scutire cu Maica Dului de Mariazell, emalage roșie și subscriere ca aici pe clișeu. (4) 8-25

În Sibiu se află în depozit la: August Teutsch, Carl Morscher, Guido Fabritius.

Birou de informații.

Cunoscând multele lipsuri ale publicului românesc din provincie, m'am hotărât să deschid în **Budapesta birou de informații** și

Agentură românească.

Orice informație relativ la petițiile înaintate la ministere și la alte foruri, orice informații comerciale și în general în orice cauză — dau în restimp de 2-3 zile ori și cui, rezolvând toate chestiile în modul cel mai cinstit.

Urgentez rezolvirea petițiilor. Vor-besc în persoană cu referentul cauzei și rog rezolvare favorabilă.

Fac tot felul de mijlociri comerciale și comande.

Prețuri moderate, serviciu prompt informații detaliate.

La aviz aștept la gară.

(38) 3—

L. Olariu,

Budapesta, Lajos-utca 141 III/19.

**Viță de vie altoită**

expediază sorte curate, sub garanție, în sortiment bogat, de ani cunoscuta și solida firmă:

Prima plantatiune de viie de pe Târnave. Proprietar: **FR. CASPARI**, Mediaș Nr. 62 (Transilvania).

Rog a cere catalog gratuit! Catalogul conține scrisori de recunoștință din toate părțile țării și poate deci fiecare posesor de vie a și cere informațiuni despre soliditatea numitei firme, dela persoane cunoscute. [383] 19-25

Noutate senzațională a industriei de țigle.

Mașină patentată de

fabricat țigle.**Model 1910.**

Confecționează 10-12000 țigle în 10 ore din orice material potrivit pentru fabricarea țiglelor. Intocmire absolută a lucrului de mână. Pentru punerea în mișcare sunt suficienți doi cai, doi boi sau un motor cu putere de 5-6 HP. Fundamente și hală pentru mașini nu e necesară. De lucrători specialiști nu e lipsă, căci lucrurile le pot îndeplini și * copii. Preț efțin de procurare. *

Intocmiri complete de țiglării

curățitor de nămol, zdrobitor de piatră, mori cu globuri și tobe

în cea mai bună execuție.

Cu prospecte, deslușiri și preliminare de cheltueli servește

[461] Agenția generală a lui 9-10

„Jacobiwerk”, Meissen (Germania)

IGNÁZ GELLERT & COMP.

VI. Terez-körút 41.

Garanția cea mai mare.

Condiții de plată favorabile.

Nr. 25/1911. (64) 3—3

Concurs.

Pe temeiul încuviințării Prea Ven. Con-sistor arhiepiscopale de dno 11 Ianuarie a. c. Nr. 15.159 Bis. ex 1910, prin aceasta se es-crie concurs la postul de capelan cu drept de succesiune pe lângă neputinciosul paroh, Nicolae Reu, din parohia de clasa a II-a **Borgo-Mjloceni** în tractul Bistriței cu ter-min de 30 zile dela prima publicare în „Te-legraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt jumătate din toate venitele preoțești fa-

sionate în coala B. pentru întregirea dota-țiunei preoțești dela stat.

Refectanții la acest post își vor așterne, în terminul deschis, rugărite instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu și au voia a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserica din aceasta parohie spre a cânta, predica, eventual celebra.

Bistrița, 4/17 Februarie 1911.

Oficiul protopresb. gr.-or. în conțelegere cu comitetul parohial.

Gregoriu Pletosu
protopresbiter.

Nr. 81/911 [65] 3—3

Concurs.

Pentru întregirea postului vacant de paroh din parohia de clasa a III-a **Lunca**, din protopresbiteratul Lupșa, devenită va-cantă prin moartea parohului Vasile Miclea se escrie al doilea concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Ro-mân”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sunt cele fașionate în coala B pen-tru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Concursele înzestrate cu documentele

recerute de regulamentul parohial și conclu-zul normativ al sinodului arhiepiscopale Nr. 82 din 1910 sunt a se înainta subscrisului oficiu în termin deschis. Concurenții — cu previa înștiințare aici — se dot prezenta până inclusiv 8 zile înainte de alegere în comună, ca să facă cunoștință cu poporul și resp. spre a cânta și celebra.

Ofenbaia, 31 Ianuarie 1911.

Oficiul protopresbiter al gr.-oriental al Lupșei în conțelegere cu comitetul și sinodul parohial concernent.

Vasile Gan
protopresbiter.

„BANCA POPORALĂ”,
cassă de economii. societate pe acții
în Arpașul-inferior.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului „Banca Poporală”, cassă de economii, societ. pe acțiuni în Arpașul-inf., prin aceasta să convoacă la a

II-a adunare generală ordinară,

care se va ținea în Arpașul-inf., la **26 Martie st. n. 1911**, la 11 ore a. m. în localitatea in-stitutului, cu următorul

- Program:
1. Deschiderea adunării și designarea unui notar și 2 verificatori.
 2. Satorirea numărului acționarilor și a acțiilor câte reprezintă.
 3. Prezentarea bilanțului încheiat cu fi-ne anulului 1910 și a raportului di-recțiunii și comit. de supraveghiere.
 4. Absolutoriu direcțiunii și comitetu-lui de supraveghiere.
 5. Propunerea direcțiunii și a comite-tului de supraveghiere asupra îm-părțirii venitului curat.
 6. Modificarea §-ului 28 din statute, conform propunerii direcțiunii și co-mitetului de supraveghiere.
 7. Rugarea funcționarilor pentru ur-carea salarelor.
- Domnii acționari, cari voiesc a participa la această adunare generală, sunt rugați a de-pune, în sensul § ului 17 din statute, acțiile și eventual plenipotențele, cel puțin cu o zi înainte de adunare — la cassa institutului.
- (76) 1—1
- Direcțiunea.**

„NÉPBANK”,
takarékpénztár, részvénytársaság
Alsóárpáson.

MEGHIVO.

A „Népbank” takarékpénztár részvény-társaság 1911. évi, márczius hó 26-án d. e. 11 órakor, Alsóárpáson saját helyiségében

II-ik évi rendes közgyűlését

tartja, melyre a részvényeseket tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlési megnyitása, egy jegyző és két bizalmi férfi kijelölése.
2. A részvényesek és az általuk kép-viselt részvények számának megál-lapítása.
3. Az 1910. év végével lezárt mérleg-számlának és az igazgatósági és fe-lügyelő bizottsági jelentések felol-vasása.
4. Az igazgatóság és felügyelő bizott-ság felmentése.
5. Az igazgatóság és felügyelő bizott-ság indítványa a tiszta nyereség felosztásáról.
6. Alapszabályok 28 §-ának módosítása az igazgatósági indítvány szerint.
7. A tiszviselők kérése fizetésük eme-lése iránt.

Azon részvényesek, kik ezen közgyűlé-sen résztvenni ohajtanók, felkéretnek, hogy részvényeiket az alapszabály 17. § a alapján az intézet pénztáránál tegyék le.

Az igazgatóság.

Bilanț la 31 Decemvrie 1910.			
Activa—Vagyon.		Mérleg számla 1910 dec. hó 31 én.	
		K f	Pasiva—Teher.
Cassa în num. — Pénztári készlet		953·75	Capital — Alaptőke
Cambii esc. — Leszámtolt váltók		124,803·—	Fond de rezervă — Tar alék alap
Acții — Részvények		200·—	Depuneri — Betétek
Mobiliar — Felszerelés		550·—	Cambii reescontate — Visszleszá-mitolt váltók
10% amortizare—Tör-lesztés a felszerelésb.		55·— 495·—	Inter. tranzitoare — Átmeneti kam.
			Diversi creditori — Különféle hitel.
			Profit curat — Tiszta nyereség
		126,451·75	126,451·75

Contul Profit și Perderi.			
Debit—Kiadás.		Nyeresség és veszteség számla.	
		K f	Venite—Bevételek.
Interese la dep. — Betéti kamatok		3,293·01	Interese de escont — Leszámito-lási kamatok
Interese de reescont — Visszleszá-mitolási kamatok		2,097·70	Proviziuni și interese de întârziere—
Chirie — Házbér		100·—	Jutalékok és késedelmi kamatok
Contribuțiune și competențe — Adó és illetek		1,654·41	
Salare — Fizetések		600·—	
Spese — Költségek		412·30	
Amortizare din mobiliar — Törlesz-tés a felszerelésből		55·—	
Marce de prez. — Jelenléti jegyek		113·—	
Profit curat — Tiszta nyereség		4,467·15	
		12,792·57	12,792·57

Arpașul-inferior (Alsóárpás), 31 Decemvrie 1910.

Membrii direcțiunei: — Az igazgatóság:

George Boeriu m. p., **Dr. George Moldovan m. p.** **Basiliu Vasu m. p.,**
președinte. cassar și membru în direcțiune

Vasile T. Boeriu m. p. **Aurel Vasu m. p.** **Gerasin Dobrin m. p.**

Subsemnatul comitet de supraveghiere, examinând conturile prezente le-am aflat în deplină consonanță cu registrele. — Alôhrott felügyelő bizottság jelen számlákat megvizsgálta és a könyvekkel teljes összhangzásba találta.

Gheorghe Codrea m. p. **George Pop Vasu m. p.** **Onisinu Bogdanu m. p.**

George G. N. Vasu m. p. **Mateiu C. Jiga m. p.,**
rev. expert al „Solidarității”. — Kiküldött szakközege.

Cassa de (păstrare) reuniune în Săliște.

Convocare.

Membrii „Cassei de păstrare” (reuniune) în Săliște sunt invitați la

a XXVII-a adunare generală ordinară,

conform §. 15 din statutele reuniunei pe Joi 3/16 Mar-tie a. c. la 2 oare p. m. în sala festivă a școalei gr. or. române din Săliște pe lângă următorul

Program:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Raportul direcțiunii.
3. Raportul consiliului de inspecțiune.
4. Stabilirea bilanțului pro 1910, distribuirea pro-fitului și votarea absoluturului.
5. Alegerea membrilor în direcțiune și a cassa-rului cu mandat de 6 ani.
6. Alegerea unui eventual a doi membri în con-siliul de inspecțiune cu mandat de 2 ani.
7. Fixarea marcelor de prezență pentru mem-brii direcțiunii și ai consiliului de inspecțiune.
8. Staverirea cuotei la fondurile de rezervă pen-tru membrii, cari vor intra de nou în reuniune.

Domnii membri cu vot deciziv, — adecă aceia, cari sunt trecuți cu cel puțin 3 luni înainte de adu-nare în registrul membrilor, — sunt în senzul dispo-zițiunilor §. 10 din statute rugați a-și depune libelul de membru și documentele de plenipotență la cassa institutului cel mult până în 1/14 Martie a. c.

Săliște, în 25 Februarie 1911.

(82) 1—1

Direcțiunea.

Bilanț cu 31 Decemvrie 1910.			
Activa.		Pasiva.	
		K f	K f
Cassa		29,235·34	Capital societar
Cambii de bancă		720,205·—	Fondul de rezervă
Imprumuturi ipotecare		676,352·—	Fondul special de rezervă
Imprumuturi pe obligațiuni cu caventi		299,268·50	Fondul de binefaceri
Credite de cont-curent		747,234·89	Fondul de pensii
Efecte publice și diverse acții		248,830·—	Fondul spitalului public în Săliște
Casele institutului și alte realități		108,124·94	Depuneri spre fructificare
Imprum. din fondul de binefaceri		31,916·64	Depuneri în cassette de economisire
Depunerea fondului de binefaceri		30,669·92	Conturi-curente
Depunerea fondului de pensii		19,026·13	Reescont
Depunerea înființândului spital public în Săliște		47,311·41	Diversi creditori
Mobiliar		2,989·64	Interese anticipate pro 1911
după amortizare de		298·96	Profit net
Interese tranșitoare restante și diverși debitori		23,110·21	
		2,983,975·66	2,983,975·66

Contul Profit și Perdere.			
Debit.		Credit.	
		K f	K f
Interese:			
pentru depuneri spre fructificare		96,901·26	dela cambii
pentru părțile de fondare noui		9,689·01	dela imprumuturi ipotecare
pentru reescont		6,883·09	dela imprumuturi pe obligaț. cu caventi
pentru fondul de binefaceri		1,264·56	dela credite de cont-curent
pentru fondul de pensii		862·68	dela efecte
Spese:			
salare și bani de cvartir		15,093·63	Chirii
marce de prezență		1,791·—	Proviziuni și alte venit
imprimate, registre, porto, diverse		5,629·94	
Contribuțiune:			
directă		4,137·34	
10% după interesele la depuneri		10,659·02	
Amortizări:			
din casele institutului		695·94	
din mobiliar		298·96	
din pretensiuni		690·—	
Profit net		24,018·98	
		178,615·41	178,615·41

La finea anului 1909 au fost 130 membri, în anul 1910 n'a repășit nici unul, de nou au intrat 137 membri; la finea anului 1910 au fost 267 membri cu 1250 părți de fondare.

Săliște, la 31 Decemvrie 1910.

DIRECȚIUNEA:

Dr. Calefariu m. p., **Dr. Comșa m. p.** **C. Herția m. p.,** **D. Roșca m. p.**
președinte. Petru I. Comșa m. p. Iacob Stefla m. p. Bucur Comșa m. p.

D. Lăpădat m. p. **Dr. Stroia m. p.** **Ioan Răuciu m. p.** **Ioan Bârsan m. p.**

Ioșif Lissai m. p., revizor-expert al „Solidarității”.

Subsemnatul consiliu de inspecțiune am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină ordine și în consonanță cu registrele institutului.

Săliște, în 25 Februarie 1911.

Nicolau Hențu m. p., **Dr. Ioan Lupăș m. p.** **Ioan Banci m. p.** **Ilie Hociotă m. p.** **Constantin Criștiu m. p.**

Városmajor-Sanatorium și Hydrotherapie

26 odăi aranjate foarte modern,
supraveghiere medicală constantă.

Telephon 88-89

Birou central, stabiliment medical:

Budapesta, Ferencz-körut 29

Consultațiuni dela orele 8-9 a. m. și
4-5 p. m.

[448] 13- Director-șef

Dr. Cosmutza.

Numai un orologiu din aur de 14 carate

înlocuiește orologiuul nostru suflat cu 14 carate
aur de goldin patent remontoir.

Acest orologiu svițer trezește prin forma
sa exterioră — admirare generală.

Mechanismul e conștiințios construit, în-
cât pentru preciza umblare a acestuia garan-
tăm pe 5 ani în scris.

Orologiuul acesta abia de specialiști se
poate deosebi de un orologiu de aur, rezistă
ori cărei ștrapață. Cu 3 capacuri masive de
goldin cu plăci aurite; coperiș saltiv cu osiile
garantat în rubin cor. 10. Cu catină (lant)
duplă cor. 13, 3 bucăți cor. 28.

Heinrich Weiss

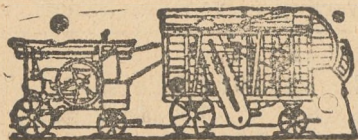
(27) 6-6 Ujbánya (Ungaria).

THE CAMPBELL

renumita fabrică engleză de motoare livrează cele mai bine con-
struite și durabile

Motoare și Locomobile

cu Benzin
Ulen crud
Gas . . .



Prețuri efine. Condiții favo-
rabile de plată. Garantie în
toată privinta.

Agent general:

(380) 18-26

Korányi Victor, BUDAPEST, VI., Liszt Ferencz-tér Nr. 9.
Telefon 65-64.

O vai!

La tuse, răgușală și mucărie ajută re-
pede și sigur

Trăiască!

„Pastilele de piept ale lui Egger“

au gust bun, și nu influențează asupra a-
petitului.

Un carton 1 coroană și 2 coroane

Carton de probă 50 bani.

Deposit general și de expedare:

Farmacia „Reichspalatin“
Budapesta, VI., Váci-körut 17.

Pastile de piept ale lui
EGGER m'au scăpat repede!

O să mă înnece
această tuse rea!

Se găsește în Sibiu la: Guido Fabritius, Carol Morscher, Carol Müller, E. Runmler, Carol Priessel, Au-
(367) 25-26 gust Teutsch; în Sebeș la: Wilhelm Lederhilger, Ludwig Binder, farmaci.

Serviciu prompt și conștiințios.

Prima fabrică transilvană
ces. și reg. privilegiată

de casse de fier și oțel,

și

lăcătușerie de artă și construcție,

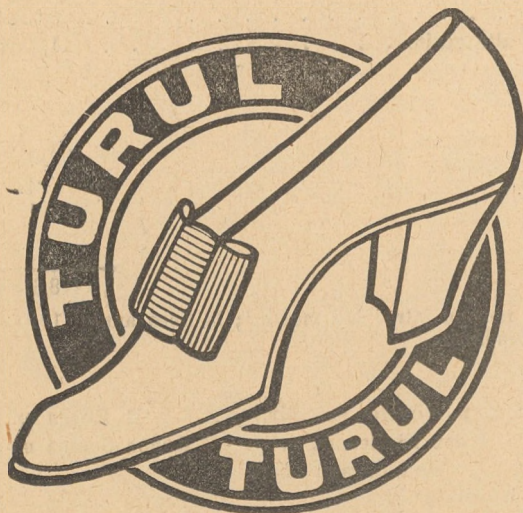
instalată cu putere electrică.

E. Purece,

Sibiu — Nagyszeben
Strada Faurului 19.

(2) 8-10

Cataloge de preț gratis și franco.



Atrăgătoare noutăți în ghete de bal și de societate

sosite de curând!

Ghete de dans „Șic“ dela cor. 3, iar ghete elegante cu cățaramă dela cor. 4-80 în sus.

Cel mai mare asortiment în ghete de toate soiurile cu prețul
fix al fabricii și de tot ieftine, întipărit în talpa ghetelor.

„TURUL“ fabrică de ghete, societate pe acții în Timișoara.

Locul de vânzare:

Sibiu, strada Cisnădiei nr. 20

8 4-4

120 locuri de vânzare în orașele cele mai mari din țară și străinătate.

„Mugurul“

îns. economică-comercială, Elisabetopole (Erzsébetváros) Kisküküllő vm.

Altoi de vie

calitate distinsă pe lângă prețurile cele mai moderate,
soiuri de vin și de masă, viță americană cu și fără ră-
dăcină, ochiuri de altoit, viță europeană cu rădăcină

se află de vânzare la

Insoțirea economică-comercială

„Mugurul“

Elisabetopole (Erzsébetváros) Kisküküllő vm.

Material disponibil în altoi peste

două (2) milioane.

— Școalele de altoi n'au fost atacate de peronosporă. —

Altoi desvoltați la perfecțiune.

La cumpărări pe credit cele mai ușoare condițiuni plătite pe 10 ani cu 7%.

La cerere preț curent și instrucțiuni gratis și franco.

Insoțirea primește gratis elevi pentru învățarea altoitului și mani-
(464) 15- pulării școalei de altoi.

Prima condițiune de reușită este de a folosi material solid.
Trimiteti băieți la cursul practic de altoit.

Replantați-vă viile cu altoi dela firmă română.



se adresează, cine
dorește a și procura
varietăți autentice de:

Pomi roditori

arbori pentru alee, plante de orna-
ment, conifere, plante de împrejmuire,
fructe cu boabe, paței, etc.

Vițe altoite

(calitate superioară) viță europeană
și amer. cu și fără rădăcină.
(Catalog instructiv la cerere gratuit).

FISCHER u. Comp
Pomi și cultura

(369) 9-12

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorie de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotelor
stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanță de mai mulți
ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite
spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, în-
dată ce clopotele sunt bătute de o latură, fiind
astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt re-
comandate (278) 22-52

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe
rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în
partea superioară — ca violina — cu găuri ca fi-
gura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai lim-
pede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă de
cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel
că un clopot patentat de 327 kg., este egal
în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul
vechiu. — Mai departe se recomandă pentru face-
rea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopo-
telor vechi cu ajustare de fier bătut, ca și spre turnarea de toate de metal.
Prețcuranturi ilustrate gratis.

